

OBVEZNIK PLAĆANJA PRISTOJBE ZA UPOTREBU OBALE I KORIŠTENJE LUKE

VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

Rješenje broj: Revt 4/07-2 od 24. siječnja 2007.

Vijeće: Petar Milas, kao predsjednik vijeća,

Ivan Mikšić, Marijan Ramušćak, Vlatka Potočnjak Radej i

Gordana Gasparini, kao članovi vijeća

Lučka pristojba je pristojba za upotrebu obale, a prema odredbi čl. 48. st. 1. Zakona o morskim lukama pristojbu za upotrebu obale plaća brod koji koristi luku u svrhu ukrcavanja ili iskrcavanja putnika ili tereta. Pod "brodom" u smislu citiranog propisa smatra se brodar, kako je definiran u odredbi čl. 5. st. 1. toč. 32. Pomorskog zakonika.

Predmet spora je zahtjev za isplatu lučke pristojbe za upotrebu obale, odnosno korištenje luke. U tijeku parničnog postupka, uključujući i revizijski stadij, sporno je pitanje pasivne građanskopravne legitimacije, tj. je li tuženik obveznik plaćanja utužene lučke pristojbe ili je to društvo s kojim je tuženik u ugovornom odnosu glede uskladištenja i manipulacije robe (tekućeg tereta) koji se ukrcavao, odnosno iskrcavao u luci Z.

Pravomoćnom drugostupanjskom presudom Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske br. Pž-7968/03 od 19. rujna 2006. odbijena je žalba tuženika i potvrđena je prvostupanjska presuda Trgovačkog suda u Zagrebu br. P-6477/2002 od 18. prosinca 2002., kojom je održan na snazi platni nalog sadržan u rješenju Trgovačkog suda u Zagrebu br. Ovrh-1169/2002 od 25. veljače 2002., a kojim je naloženo tuženiku da tužitelju plati iznos od 561.100,97 kn iz naslova lučnih pristojbi za korištenje luke Z.

Protiv pravomoćne drugostupanjske presude reviziju je izjavio tuženik zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 13. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", br. 53/91, 91/92, 112/99 i 88/01; dalje: ZPP) i pogrešne primjene materijalnog prava. Predložio je da se prvostupanjska i drugostupanjska presuda ukinu i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje pred izmijenjenim vijećem ili da se ista preinači i tužbeni zahtjev odbije.

U odgovoru na reviziju tuženik je osporio revizijske navode i predložio da se revizija kao neosnovana odbije.

Vrhovni sud Republike Hrvatske odlučio je da je revizija osnovana. Prihvatio je reviziju tuženika, te ukinuo presudu Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske br. Pž-7968/03 od 19. rujna 2006. i presudu Trgovačkog suda u Zagrebu

br. P-6477/2002 od 18. prosinca 2002. i predmet vratio prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

Osporenu presudu Vrhovni sud Republike Hrvatske ispitao je u granicama iz čl. 386. ZPP i utvrdio da je donesena uz pogrešnu primjenu materijalnog prava. Pogrešna primjena materijalnog prava postoji kada sud nije primijenio odredbu materijalnog prava koju je trebao primijeniti ili kada takvu odredbu nije pravilno primijenio (čl. 356. ZPP).

U konkretnom su slučaju sudovi pogrešno primijenili materijalno pravo, jer nisu primijenili odredbe čl. 47. st. 2. toč. 1. i čl. 48. st. 1. Zakona o morskim lukama ("Narodne novine", br. 108/95; dalje: ZML), koje su trebali primijeniti. U osporenoj, kao i prvostupanjskoj presudi, pogrešno je primijenjeno materijalno pravo kada je o sporu odlučeno primjenom odredaba čl. 9. st. 1. toč. 2. i čl. 59. st. 4. ZML.

Plaćanje lučkih pristojbi uređuju odredbe čl. 47. i čl. 48. ZML, pa one predstavljaju i mjerodavno pravo za rješenje spornog pitanja tko je obveznik plaćanja tih pristojbi. Prema odredbi čl. 47. st. 2. toč. 1. ZML lučka pristojba je pristojba za upotrebu obale, a prema odredbi čl. 48. st. 1. ZML pristojbu za upotrebu obale plaća brod koji koristi luku u svrhu ukrcavanja ili iskrcavanja putnika ili tereta.

Utužena lučka pristojba odnosi se upravo na korištenje luke u svrhu ukrcavanja i iskrcavanja tereta, pa je tu pristojbu, u smislu citiranih propisa u obvezi platiti brod. Pod "brodom" u smislu citiranog propisa smatra se brodar, odnosno vlasnik broda kako je definiran u odredbi čl. 5. st. 1. toč. 32. Pomorskog zakonika ("Narodne novine", br. 181/04).

Zbog propuštanja da o sporu odluče primjenom odredaba čl. 47. st. 2. toč. 1. i čl. 48. st. 1. ZML, nižestupanjski sudovi nisu utvrdili činjenicu je li tuženik brodar odnosno vlasnik broda koji je koristio luku Z. u svrhu ukrcavanja i iskrcavanja tereta, tako da je činjenično stanje ostalo nepotpuno utvrđeno.

Zbog toga je, na temelju odredbe čl. 395. st. 2. ZPP, Vrhovni sud Republike Hrvatske prvostupanjsku i drugostupanjsku presudu ukinuo i predmet vratio prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje. U ponovnom postupku prvostupanjski sud dužan je utvrditi navedenu činjenicu i ponovno odlučiti o osnovanosti tužbenog zahtjeva primjenom citiranih mjerodavnih odredaba ZML.

Dr. sc. Vesna Skorupan Wolff, znanstveni suradnik
Jadranski zavod HAZU

Summary:

THE PAYER OF DUES FOR USE OF THE COAST AND HARBOR

Harbor dues are dues payable for use of the coast. Under the legislation, the dues are payable by all ships using a harbor for the purpose of embarkation or loading and disembarkation or unloading of passengers or cargo. In terms of law, the ship shall be deemed to be the ship operator as defined under Article 5, paragraph 1, item 32 of the Maritime Code.